

Kindermoment

verhaal vertellen van de zieke man in Bethesda

Het is warm. De zon staat hoog aan de hemel en brandt neer in Jeruzalem.

De mensen zoeken schaduw in de smalle straatjes van de stad.

Kijk: daar is een mooi plekje! Daar is een overkapping op heel veel mooie witte pilaren; daar is vast schaduw en plek genoeg. En kijk 's: je kan er ook zwemmen, want die overkapping is rondom een soort zwembad. Het heldere bronwater glinstert in de zon. 'Bethesda' staat er op een bordje – huis van barmhartigheid.

Maar als je dichtbij komt word je toch niet vrolijk. Want tussen die pilaren liggen allemaal zieke mensen. Het lijkt er eerder op een ziekenhuis dan op een zwembad.

Er zijn blinde mensen – die kunnen die mooie pilaren en dat glinsterende water niet eens zien!

Er zijn mensen die niet kunnen lopen – hoe kunnen die ooit in het water komen dan?

Wat doen al die mensen hier?

Ze wachten. Ze wachten tot het water beweegt.

Zo af en toe gebeurt dat.

En als het zover is, dan weet je niet wat je ziet: al die zieke mensen storten zich dan zo goed en zo kwaad als het gaat in het water – ook niet fijn om te zien, al die duwende en trekkende en stotende en vechtende mensen.

Dan lijkt het er eerder echt een huis van *onbarmhartigheid*...

Waarom doen ze dat?

Als het water beweegt, dan gebeurt er een wonder: de eerste die in het water komt wordt weer helemaal beter.

Er zijn mensen die daar niet in geloven, die geloven niet in wonderen.

Maar de mensen die hier liggen geloven het wel: je zult maar als eerste in het water komen!

Zielige mensen liggen er. Moet je die man op z'n bedje eens zien liggen.

Weet je hoe lang hij daar al ligt? Al 38 jaar. Dat is lang! (Hoe oud zijn jouw papa/mama?)

38 jaar ziek en maar steeds geen kans om als eerste bij het water te komen – de man is lam, hij kan niet lopen – ja, hoe moet ie dan ook snel in het bad komen?!

Hij heeft niemand – dat is erg. Niemand die hem helpt.

En de andere zieke mensen dan? Hadden die hem niet een keertje voor kunnen laten gaan?

Wat verdrietig: iedereen denkt alleen maar aan zichzelf...

38 jaar – 38! En die stumper ligt daar maar.

Het is feest vandaag. Veel mensen krijgen bezoek.

Hij niet, voor hem is het geen feest. Hij doet zijn ogen dicht... en hoort alleen nog het geroezemoes van al die stemmen en het geschuivel van voetstappen...

Wil je gezond worden?

Huh, wat is dat? Praat er iemand tegen hem? De zieke man doet zijn ogen open en ziet dat er inderdaad iemand bij hem is komen staan.

Voor het eerst in lange tijd is er iemand die tegen hem praat!

Ach meneer, ik heb niemand die mij in het water helpt als het in beweging komt. Ik probeer het wel, maar iedereen dringt altijd voor...

Wat verdrietig is dat! De man weet dat hij ziek is en nooit weer beter wordt. Hij heeft zich er maar bij neergelegd...

Sta op, pak je bed op en loop, zegt de vreemde man tegen hem.

Het wordt met zoveel kracht gezegd, dat de zieke geen moment twijfelt wat 'ie moet doen: en hij staat op – wat een wonder! – en pakt zijn matje, en loopt Bethesda uit.

Daar gaat hij: triomfantelijk – na 38 jaar verlamd op bed gelegen te hebben.

De vreemde man heeft zijn leven omgekeerd: niet langer draagt het bed hem, maar hij draagt nu zijn bed...

Preek

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

Ja, zo zien de mensen Jezus graag: als de grote wonderdoener. Als de grote genezer.

En zo zien mensen Jezus nog steeds graag – toch?!

En misschien vind jij Jezus om diezelfde reden wel interessant: om er zelf beter van te worden... [dia1]

Maar dan is het wel opvallend dat onze Heer in dat ziekenhuis rondom het water maar één man geneest – waarom maakt Hij niet meteen *alle* mensen beter? Dat had Hij toch makkelijk kunnen doen...

Nee, het gaat om wat anders.

Het gaat niet om die tekenen en wonderen.

Jezus verwijt dat de mensen om Hem heen: *Als jullie geen tekenen en wonderen zien geloven jullie niet...*

Maar onze Heer is geen wonderdokter, gebedsgenezer of medium waarvoor je kaartjes moet kopen en die dan met veel publiek erbij massagenezingen verricht.

Het gaat Hem om iets anders: het gaat om geloof in Hem.

Jezus wil je aan het denken zetten, tot een keuze dwingen.

In het verhaal verdwijnt Jezus geruisloos, Hij verlaat het zwembad bij wijze van spreken via een zij-uitgang.

Maar de genezen man neemt de hoofduitgang. [dia2]

En daar komt hij zowaar een aantal Joodse leiders tegen – vast op weg naar de Tempel (het is sabbat immers).

Ze kijken afkeurend naar hem. Niet van plan vrolijk en blij mee te huppelen.

't Is sabbat vandaag, dan mag je je matje niet dragen.

Dat is het enige wat ze te melden hebben.

In plaats dat ze blij met de blijden zijn, bederven ze het plezier van de genezen man.

Nu zien ze hem wel huppelen, maar toen hij in het ziekenhuis lag zagen ze hem niet

liggen...

Ja maar – reageert de genezen man, ja maar... degene die mij genezen heeft, zei dat ik m'n matje moest oppakken en gaan...

Hij schuift zijn eigen verantwoordelijkheid af op zijn weldoener, terwijl hij niet eens blijkt te weten wie dat is...

Later vindt Jezus de man in de Tempel. [dia3]

Zo staat het er: Jezus vindt de genezen man, er staat niet dat de man Jezus vond.

En dan zie je dat Jezus nog niet klaar is, zijn onderwijs gaat verder: *nu je gezond bent geworden, moet je niet meer zondigen, anders overkomt je nog wat ergers.*

Wat bedoelt onze Heer hiermee te zeggen?

Dat de genezen man ziek was geworden vanwege zijn zondig gedrag?

Dat kan zeker: ziek worden door wat je doet of gebruikt.

Maar er is niet perse een oorzakelijk verband.

In Johannes 9 spreekt Jezus tegen dat er tussen zonde en ziek-zijn een directe relatie ligt.

Het is echt niet zo dat iemand die ziek is gezondigd heeft en dat iemand die niet ziek is zonder zonde is.

Het gaat Jezus hier om wat anders: Hij heeft de man genezen, maar dat betreft alleen de buitenkant.

Nu wil Hij dat de genezen man ook zijn binnenkant gaat veranderen, dat de man zich gaat richten naar Hem, dat Hij Jezus gaat volgen. Jezus vraagt zijn hart.

Daarbij waarschuwt Hij voor het oordeel van God.

In de toespraak die volgt op het tekstgedeelte zegt Jezus het nog weer heel duidelijk:

[dia4] *Waarachtig, Ik verzeker jullie: wie luistert naar naar wat Ik zeg en Hem gelooft die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven; over hem wordt geen oordeel uitgesproken, hij is van de dood overgegaan naar het leven (5:24).*

Dat is het! Gezond zijn op zich – natuurlijk is dat mooi en waardevol en prettig, wees God er dankbaar voor!

Maar lichamelijk gezond zijn is niet waar het op aankomt.

Want je kunt kerngezond zijn van lijf en leden, en tegelijk zo ziek zij als wat.

En wat heb je aan dat gezonde leven hier op aarde, als je straks de eeuwige dood tegemoet gaat? Kies daarom het leven!

[dia5(blanco)]

En wat gebeurt er dan? De genezen man verdwijnt compleet uit beeld.

Het enige wat 'ie nog doet, is naar de Joodse leiders gaan om te vertellen wie hem genezen heeft, en daarna is het afgelopen.

Da's opvallend, omdat meestal in de beschrijving door Johannes er *wel* bij verteld wordt wat het geestelijke effect van een genezing is.

Van de hoveling uit Kfar-Nachum wordt gezegd dat hij en al zijn huisgenoten tot geloof kwamen (4:53).

Als er straks een blindgeboren man genezen wordt, *verdedigt* die Jezus: *Dat de ogen van iemand die blindgeboren is geopend worden – dat is nog nooit vertoond! Als die man (=Jezus) niet van God kwam, zou Hij dit toch nooit hebben kunnen doen? (9:32,33)*

Dus dat er nu niets over een bekering gezegd wordt, doet het ergste vrezes. En dan word je NB na 38 jaar lang ziek geweest te zijn genezen...

Zo ontdek je de keerzijde van het werk van Jezus: het trekt niet alleen aan, het stoot ook af. Er zijn mensen die zijn goddelijke macht wel zien, maar niet geloven.

Hoe kan het he – maak je aan je eigen lijf mee hoe machtig God is – en je gaat gewoon over tot de orde van de dag, alsof er geen wonder is gebeurd!

Hoe bestaat het dat wat Jezus heeft gedaan je niet raakt, en dat je voorbij gaat aan zijn oproep je hart aan Hem te geven...

Laat je alsjeblieft door Hem aanspreken. Kom onder de indruk van Jezus' grote en geweldige daden ook bij jou, ook voor jou. Kom in beweging en volg Hem.

Jezus vraagt je hart – geef het aan Hem!

[dia6]

Wie dat in elk geval (ook) niet van plan zijn, zijn de Joodse leiders.

Zij voeren liever een discussie over regels en leiden zo niet *naar*, maar leiden zo *af*. Over regels discussieren is ook altijd veel makkelijker, veel veiliger, dan praten over je geloof – dat komt veel te dichtbij, dan moet je iets van jezelf laten zien, je kwetsbaar opstellen.

Nu bedoel ik niet dat je lacherig of minachtend moet doen over andermans godsdienstigheid. De Tenach – ons Oude Testament, is er heel duidelijk over dat het houden van de sabbat een ernstige zaak is. En de Joodse leiders *staan* tenminste ergens voor. En bovendien hebben ze heel goed door dat de *genezing* hier niet is waar het om draait. Het gaat hier over *macht*. Om de ene macht tegenover de andere macht.

Jezus laat er geen misverstand over bestaan dat Hij de *macht* heeft om een wonder te doen, om iemand te genezen. Dat is het probleem niet, dat zien die Joodse leiders ook wel. Maar Jezus laat ook zien dat Hij de *bevoegdheid* heeft om zo'n genezing *juist op sabbat* te doen. En daar nemen ze wel aanstoot aan.

Want nu doet Jezus alsof Hij onder en boven de Thora staat.

Ze kunnen niet verdragen dat deze zoon van een timmerman uit Nazaret de sabbat schendt, ja zelfs de sabbat *opheft* (zoals je vers 18 ook kunt vertalen).

Maar onze Heer wrijft het er diep in. Hij zegt zelfs: [dia7] *Mijn Vader werkt aan één stuk door, en daarom doe Ik dat ook.*

Zo van: mijn Vader werkt vandaag (op sabbat) en dus Ik ook.

JHWH zit nooit stil, ook op sabbat zorgt Hij voor de wereld en de mensen.

En mensen redden mag daarom ook op sabbat!

Mensen, ja mensen moeten op sabbat rusten. Maar God niet. En dus Jezus ook niet.

En daar gruwen de Joodse leiders van.

Want dit betekent niet meer en niet minder dan dat Jezus zich vereenzelvigt met God (da's precies de conclusie die de Joodse leiders uit deze woorden trekken.)

Dit kunnen ze niet verdragen. Ze waren al van plan om tegen Jezus op te treden – om hun macht te laten gelden –, nu willen ze Hem zelfs doden.

Op vloeken, op het beledigen van JHWH, staat immers de doodstraf!

Deze man die door de straatjes van Jeruzalem loopt, deze mens die net als ieder ander gewoon moet eten en drinken om in leven te blijven, die zich moet wassen en reinigen, die 's nachts moet slapen om het allemaal vol te kunnen houden, deze mens van vlees en bloed waagt het NB om JHWH zijn Vader te noemen...

Toch zien die wijze mannen een ding over het hoofd: het verband tussen het een en het ander. Vers 18: *niet alleen...* (werk op sabbat) *maar bovendien* (God zijn Vader).

Hadden ze nou maar door dat Jezus juist door op sabbat te werken laat zien, bewijst dat Hij Gods Zoon is. Dat Hij Heer is over de sabbat.

Zijn optreden stelt niet de Thora ter discussie, maar onthult Wie Hij Is.

En dat dwingt je tot een keus. Toen, maar nu nog net zo goed.

Zeg je net als de Joodse leiders dat Jezus alleen maar mens is en dus God lastert?

Of erken je dat Jezus echt de Messias is en dat Hij daarom dus gezag heeft?

Die keus moet iedereen maken.

Onder die keus komt niemand uit.

En het is onthutsend, schokkend, te ontdekken dat mensen die de Tenach (ons Oude Testament) op hun duimpje kennen, zich met hand en tand verzetten tegen Jezus als Zoon van God.

Schokkend, dat ze Hem die als enige waarlijk goed is en alleen maar goed doet, willen vermoorden.

Schokkend dat ze Hem die het goede ook voor hen zoekt, die ook hun Redder wil zijn, uit de weg willen ruimen.

Dat laat zien dat geloven niet vanzelfsprekend is.

Dat geloof overgave vraagt, loskomen wellicht van eigen ideeën en vooroordelen en gewoontes en heilige huisjes – die kunnen je danig in de weg zitten en het goede zicht op je Redder behoorlijk belemmeren!

Oprecht geloven is een groot wonder, een cadeau van God, werk van de heilige Geest.

Bid om dat wonder in je leven – om de vervulling van Gods Geest.

Want wat kies jij?

Amen

[dia8]